

**IZMJENE I DOPUNE
FINANSIJSKOG PLANA RTCG
za 2022. godinu**

Podgorica, jun 2022.

SADRŽAJ

1.	Uvod.....	2
2.	Plan prihoda, rashoda i rezultat.....	3
3.	Plan Prihoda.....	4
4.	Plan Rashoda.....	5
5.	Troškovi ličnih primanja.....	7
6.	Direktni i indirektni troškovi u funkciji proizvodnje programa.....	8
7.	Tekuće i investiciono održavanje.....	10
8.	Amortizacija	12
9.	Plan potreba za investicionim ulaganjima.....	12
10.	Zaključak.....	14

UVOD

Radio i televizija Crne Gore je javni servis i kao takav treba da zadovolji najširi javni interes. Kao nacionalni javni emiter, ima dodatnu obavezu da proizvodi raznovrsne programske sadržaje za sve segmente crnogorskog društva, da objektivno i istinito informiše javnost, kao i da zadovolji različite zahtjeve i interesovanja crnogorskih građana.

Finansiranje javnog servisa predstavlja kontinuiran izazov sa kojim se suočava njegovo rukovodstvo. Bez finansijske održivosti i predvidljivosti nemoguće je ostvariti ciljeve koji su proklamovani programskim i drugim strategijama. Program javnog servisa treba da teži izvrsnosti, izbalansiranosti i univerzalnosti, a da bi postigli kvalitet i ciljeve javne misije, neophodna su stalna ulaganja u kadrovske, programske, produkcijske i tehničke kapacitete. Zakonom o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore, regulisano je finansiranje kao i izvori iz kojih se finansira RTCG. Izvori iz kojih RTCG stiče sredstava su: budžet Crne Gore, proizvodnja i emitovanje reklamnih sadržaja, proizvodnja i prodaja audiovizuelnih djela (emisija, filmova, serija i dr.) i nosača zvuka i slike, zatim iz sponzorstva programskih sadržaja, organizovanjem koncerata i drugih priredbi iz donacija međunarodnih organizacija namijenjenih tehničko-tehnološkoj i programskoj podršci i stručnom usavršavanju, kao i iz drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Javni servis u toku ove godine svoju djelatnost obavlja u izuzetno kompleksnom i promjenljivom ambijentu. U poslednjih pola godine desile su promjene u crnogorskom zakonodavstvu koje se tiče oblasti finansija (prije svega izmjene Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, izmjene Zakona o obaveznom socijalnom osiguranju i povećanje minimalne zarade sa 250EUR na 450EUR). Takođe u ovom periodu je eskalirao najveći vojni sukob na našem kontinentu od završetka Drugog svjetskog rata, koji za posledicu ima najveću energetska krizu i krizu cijena hrane u poslednje tri decenije. U isto vrijeme epidemiološka kriza izazvana virusom COVID19, je deeskalirala i djelimično se smirila što je dovelo do veće pokretljivosti ljudi, roba i informacija. RTCG je u prethodne dvije godine svoje aktivnosti. usled pomenute krize izazvane COVID-19, morala usled objektivnih okolnosti smanjiti na minimum. U ovim okolnostima je do minimum bila dovedena i investiciona aktivnost, a koju je neophodno održavati iz godine u godinu kako bi se smanjivao jaz u odnosu na javne servise i uopšte televizije koje su na tehnološki i tehnički naprednom nivou. Imajući u vidu prethodno, rukovodstvo RTCG se odlučilo da u toku ove godine počne sa realizacijom investicija koje su do skoro bile "zamrznute", a opet imajući u vidu i ambijent u kome se trenutno odvija poslovanje.

RTCG ostaje posvećena svim principima koji su naznačeni i prilikom donošenja Finansijskog plana u decembru prošle godine, kao i programskim ciljevima od kojih ćemo ponoviti: Ulaganje u program kroz uvođenje novih programskih sadržaja i AV formata. U planu je povećanje sopstvene produkcije igranog programa, kao i značajno ulaganje u koprodukciju i otkup nezavisnih AV djela. Zatim obaveza informativnog programa da obrađuje najvažnije dnevno-političke, ekonomske, socijalne i društvene aktuelnosti. Nadalje uvođenje novih programskih sadržaja namijenjenih za mlade, imajući u vidu da je jedan od glavnih problema gledanosti Javnog servisa nisko učešće mladih u strukturi gledalaca. Kao i sadržajan sportski program iz koga izdvajamo Svjetsko prvenstvo u fudbalu kao i od prije par dana, pa u narednih šest godina prenosi utakmica crnogorske fudbalske reprezentacije.

U toku je izrada novog Zakona o elektronskim medijima, Zakona o nacionalnom javnom emiteru, kao i izmjene prateće zakonske regulative. Naprijed navedeno će zahtijevati upodobljavanje internih akata, sistematizacije radnih mjesta i brojnih drugih proceduralnih akata u skladu sa novim propisima i zakonskom regulativom.

Realizacija i ostvarenje Finansijskog plana za 2022. godinu je uslovljena daljim razvojem situacije i uslova poslovanja izazvanih pandemijom COVID -19 virusa, stanjem državnih finansija, odnosno javnih prihoda, političkom situacijom u zemlji, pa su u takvim uslovima kreiranja i izvršenja finansijskog plana sve kategorije prihoda i rashoda podložne promjenama, a u skladu sa opštim ekonomskim stanjem i kretanjem makroekonomskih pokazatelja.

Finansijski plan RTCG za 2022. Godinu, kao i njegove izmjene, urađen je u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim medijima, Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore, odredbama drugih zakonskih propisa čije odredbe se odnose na djelatnost RTCG, Statutom i normativnim aktima.

I Planirani prihodi i rashodi

Tabela 1: Planirani prihodi, rashodi i rezultat

	Elementi	PLAN	REBALANS
		2022	2022
1	2	4	
I	UKUPNI PRIHODI	20.149.800	20.149.800
1.	JAVNI PRIHODI (Budžet CG)	15.919.800	15.919.800
2	KOMERCIJALNI PRIHODI	1.090.000	1.090.000
3	OSTALI PRIHODI	3.140.000	3.140.000
II	UKUPNI RASHODI	20.144.800	20.144.800
1	DIREKTNI I INDIREKTNI TROŠKOVI	5.546.800	5.462.650
	<i>Direktni troškovi u funkciji proizvodnje</i>	4.107.920	3.912.420
	<i>Indirektni troškovi u funkciji proizvodnje</i>	1.438.880	1.550.230
2	LIČNA PRIMANJA	9.230.000	9.075.000
	<i>Ukupni troškovi zarada</i>	8.405.000	8.250.000
	<i>Ostala lična primanja</i>	825.000	825.000
3	TEKUĆE I INVEST. ODRŽAVANJE	1.568.000	2.442.150
4	AMORTIZACIJA	3.100.000	3.015.000
5	OSTALO	700.000	150.000
III	NETO DOBIT / GUBITAK	5.000	5.000

Ukupno planirani prihodi u 2022. iznose **20.149.800 EUR**. Ukupni rashodi projektovani su u iznosu od **20.144.800 EUR**. Projekcija poslovnog rezultata za 2022.godinu zasnovana je na uravnoteženom odnosu ukupnih prihoda i rashoda.

II Prihodi

U nastavku je dat tabelarni prikaz prihoda koji su projektovani u 2022. godini.

Tabela 2 Prihodi

	Vrsta prihoda	PLAN	REBALANS
		2022	2022
1	2	3	4
I	JAVNI PRIHODI	15.919.800	15.919.800
	Budžet CG	15.919.800	15.919.800
II	KOMERCIJALNI PRIHODI	1.090.000	1.090.000
	Marketing-oglašavanje, sponzorstvo itd.	770.000	770.000
	Ostali komercijalni prihodi,teh. usluge reemit. progr, itd	320.000	320.000
III	OSTALI PRIHODI *	3.140.000	3.140.000
	U K U P N O: (I+II+III)	20.149.800	20.149.800

Strukturu ukupno planiranih prihoda u 2022. čine:

I Javni prihodi (budžetski prihodi)

1. Shodno Zakonu o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore , iz budžeta Crne Gore, za ostvarivanje osnovne djelatnosti RTCG, preusmjeravaju se sredstva na godišnjem nivou u visini 0,3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike. Planirani iznos javnih prihoda u 2022. godini je opredijeljen za Radio i Televiziji Crne Gore iznosi od 15.919.800 EUR. Napominjemo da do promjene iznosa ovih sredstava može doći ukoliko se na državnom nivou bude pristupilo izradi rebalansa budžeta, pa samim tim može doći i do promjene sredstava opredijeljenih – transferisanih RTCG-u iz državnog budžeta.

II Komercijalni prihodi*

2. **Komercijalni prihodi** u 2022. godini projektovani su u iznosu od 1.090.000 EUR. U komercijalne prihode ulaze prihodi od oglašavanja, sponzorstva, reemitovanja programa, tehničkih i produkcijskih usluga i drugi komercijalni prihodi koje RTCG ostvaruje na tržištu, shodno Zakonu. Marketinški prihodi planirani su u iznosu od 770.000 EUR što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na plan za 2021. godinu, dok su ostali komercijalni prihodi planirani u iznosu od 320.000 EUR. Do smanjenja planiranih ostalih komercijalnih prihoda dolazi zbog procjene da će biti manji prihodi koji se odnose na tržište Srbije i Bosne i Hercegovine, pa je prema projekciji EBU kablovske koordinacije očekivani pad prihoda za područje Srbije 46%, odnosno 28% za područje Bosne i Hercegovine.

3. **Ostali prihodi***, u koje ulaze prihodi od naplate štete, kursnih razlika, naplaćenih otpisanih potraživanja, prihodi iz ranijih godina, prihodi po osnovu donacije, zatim ostali finansijski prihodi i ostali prihodi, projektovani su na nivou od 3.140.000 EUR. U ovaj iznos projektovan je i prihod u iznosu amortizacije donirane opreme (MRS 20) u iznosu od 2.515.000 EUR.

III Struktura rashoda

Tabela3 Rashodi

	Vrsta troškova	PLAN	REBALANS
		2022	2022
1	2	3	4
I	UKUPNI TROŠKOVI PROIZVODNJE I EMITOVANJA PROGRAMA	5.546.800	5.462.650
	Direktni troškovi proizvodnje i emitovanja	4.107.920	3.912.420
	Indirektni troškovi proizvodnje i emitovanja	1.438.880	1.550.230
II	LIČNA PRIMANJA	9.230.000	9.075.000
	Ukupni troškovi zarada	8.405.000	8.250.000
	Ostala lična primanja: otpremnine, prevoz, pomoć, nagrade, Savjet i dr.	825.000	825.000
III	TEKUĆE I INVEST. ODRŽAVANJE	1.568.000	2.442.150
IV	AMORTIZACIJA	3.100.000	3.015.000
V	OSTALO (rezerv.sudski sporovi. itd.)	700.000	150.000
	U K U P N O (VI+VII)	20.144.800	20.144.800

Strukturu planiranih rashoda čine:

1. Ukupni troškovi u **funkciji proizvodnje i emitovanja programa** (direktni i indirektni), planirani su u iznosu od **5.462.650 EUR**. **Direktni troškovi** su planirani u iznosu **3.912.420 EUR**, dok su **indirektni troškovi** planirani u iznosu **1.550.230 EUR**.
Najveće učešće u direktnim troškovima imaju troškovi TV prava za sportske događaje, filmove i serije, interni konkurs, spoljne saradnike, službena putovanja, tehničke veze, itd. Najveće učešće u Indirektnim troškovima imaju troškovi energenata, troškovi osiguranja, troškovi materijala, ispitivanje gledanosti, i sl.
2. Troškovi **ličnih primanja**, predloženim izmjenama projektovani su na nivou od **9.075.000 EUR** od čega se na zarade odnosi **8.250.000 EUR**, na ostala lična primanja i Savjet **825.000 EUR**. U RTCG predstoji rad na novoj sistematizaciji i procjeni radnih mjesta pa u zavisnosti od naknada predviđenih novim kolektivnim ugovorom i broja zaposlenih moguće su promjene u iznosima planiranih sredstava za lična primanja u 2022. godini.
3. Troškovi **tekućeg i investicionog održavanja**, planirani su u iznosu od **2.442.150 EUR**. Pod ovom stavkom finansijskog plana su predviđeni troškovi održavanja opreme i novog sistema za proizvodnju programa iz procesa digitalizacije, troškovi za održavanje i adaptaciju građevinskog objekta i održavanje postrojenja i opreme RTV doma, kao i troškove održavanja vozila. Kako RTCG u zadnje tri godine ostvaruje pozitivan finansijski rezultat to su stvorene pretpostavke za veća ulaganja kako u nove tehnologije i unapređenje postojećih, tako i u rekonstrukcije i adaptacije poslovnog prostora čime se stvaraju optimalniji uslovi za rad i funkcionisanje RTCG-a.
4. Troškovi **amortizacije**, koji su bili planirani u iznosu od 3.100.000 EUR, predloženim izmjenama finansijskog plana se procjenjuju na **3.015.000 EUR** od čega se na iznos amortizacije donirane opreme odnosi **2.515.000 EUR**. Međunarodnim računovodstvenim standardima, Zakonom o računovodstvu, Kontnim okvirom i normativnim aktima RTCG, sredstva za digitalizaciju evidentirana su u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardom MRS 20 i imaju karakter državnih davanja. Standardom je propisano da se državno davanje koje se odnosi na imovinu iskazuje u bilansu stanja kao odloženi prihod, a prihod po osnovu davanja priznaje se u toku vijeka trajanja, odnosno amortizacije sredstava, kroz prihod u iznosu amortizacije. Sredstva su dakle prvo knjižena kao odloženi prihod, koji se evidentira u bilansu stanja, a ne u bilansu uspjeha, tako da se ona prikazuju i na prihodnoj strani kao prihod u iznosu amortizacije digitalne opreme, ali i na rashodnoj strani kao amortizacija sredstava za digitalizaciju, što je i prikazano u Finansijskom planu za 2022. godinu.

5. **Ostali troškovi** predloženim izmjenama se procjenjuju na iznos od **150.000** EUR i odnose se na rezervisanja za troškove po osnovu sudskih sporova, kao i na ostala rezervisanja u skladu sa računovodstvenim politikama i međunarodnim računovodstvenim standardima.
- 6.

TROŠKOVI LIČNIH PRIMANJA

Tabela 4: Lična primanja

	Vrsta troškova	PLAN	REBALANS
		2022	2022
1	2	3	4
	LIČNA PRIMANJA	9.230.000	9.075.000
A	Ukupni troškovi zarada	8.405.000	8.250.000
1.	Neto zarade zaposlenih	5.120.000	6.260.000
2.	Porez na zarade	685.000	190.000
3.	Doprinosi na zarade	2.600.000	1.800.000
B	Ostala lična primanja	825.000	825.000
1	Prevoz	400.000	400.000
2.	Otpremnine	35.000	35.000
3.	Zimnica	115.000	115.000
4	Pomoći zaposlenima	60.000	60.000
5.	Jubilarne i ostale nagrade	35.000	35.000
6.	Ostali lični rashodi	70.000	70.000
7.	Naknade za Savjet i sjed. Savj.	110.000	110.000

Izvor: Služba finansija

Nakon usvajanja ekonomskih reformi i izmjenama poreskih propisa, poznatih pod nazivom „Evropa sad”, došlo je do promjene u strukturi zarada, tako da se predloženim rebalansom vrši njihovo usklađivanje. Osim toga RTCG-u predstoji usklađivanje normativnih akata sa novom zakonskom regulativom, uključujući i izradu nove sistematizacije, što može dovesti do promjene u iznosu sredstava namijenjenih za lična primanja zaposlenih. Shodno važećim zakonskim propisima i Kolektivnom ugovoru i za 2022. godinu su predviđena sredstva za isplatu naknade za zimnicu zaposlenima, prevoz, otpremnine kao i pomoći.

DIREKтни I INDIREKтни TROŠKOVI U FUNKCIJI PROIZVODNJE I EMITOVANJA PROGRAMA

Tabela broj 6

	Vrsta troškova	PLAN 2022	REBALANS 2022
1	2	3	4
	Direkтни troškovi proizvodnje i emitovanja programa	4.107.920	3.912.240
1	Nosači slike i zvuka	25.000	25.000
2	Audio i video linije	255.000	285.000
3	Scenografija, rekvizita i šminka	137.000	137.000
4	Sport - TV prava	915.000	1.015.000
5	Filmovi i serije	360.000	360.000
6	Koprodukcija i nezavisna produkcija	360.000	-
7	Vijesti i TV prava EBU itd..	226.000	255.000
8	Interni konkurs – sopstvena produkcija	162.000	162.000
9	Kreativni i muzički program	25.500	25.500
10	Vremenska prognoza	25.000	25.000
11	Autorska prava (PAM, FC)	100.000	100.000
12	Informativne agencije	78.000	80.000
13	Spoljni saradnici	300.000	300.000
14	Intelektualne usluge	20.000	20.000
15	Službena putovanja	470.000	470.000
16	Zakupi	201.000	193.000
17	Suport portal	15.420	15.420
18	Internet, kabl.provajderi	66.500	66.500
19	Organizacije - Circom, Copeam	8.000	8.000
20	Dorada programa, proizv. i tehn. usluge	83.500	95.000
21	Eurosong	110.000	110.000
22	Novogodišnji program	80.000	80.000
23	Festi val filmskog i TV scenarija	30.000	30.000
24	Ostali troškovi	55.000	55.000
	Vrsta troškova	PLAN 2022	REBALANS 2022
1	2	3	4
	Indirekтни troškovi koji su u funkciji proizvodnje i emitovanja programa	1.438.880	1.550.230
1	Materijali	104.500	116.500
2	Voda	27.000	27.000
3	Energija	444.000	456.000
4	Telefoni i pošta	55.000	55.000
5	Osiguranje	195.000	195.000
6	Radna garderoba	35.000	35.000
7	Ispitivanje gledanosti itd	46.000	46.000
8	Kamate	25.000	25.000
9	Platni promet i bankarske usluge	65.000	65.000

10	Revizija i ostale eksterne usluge	5.000	100.000
11	Carine i špedicije	3.500	3.500
12	Edukacija, stručna literatura, novine	39.000	29.000
13	Promocija i sponzorstvo	20.000	20.000
14	Reprezentacija	30.000	30.000
15	Rezervni djelovi	43.000	45.000
16	Alat i sitan inventar	8.000	8.000
17	Auto gume	6.000	6.000
18	Registracije motornih vozila	12.000	12.000
19	Upotreba sops. vozila u posl. svrhe	12.000	12.000
20	Ostali nematerijalni troškovi, kinoteka, itd	15.000	15.000
21	Rashodi osnovnih sredstva, zalihe	23.000	23.000
22	Ispravka vrijednosti potraživanja	20.000	20.000
23	Takse, vještačenja i javni izvršitelji	6.000	6.000
24	Advokati i notari	35.000	35.000
25	Troškovi po sudskim presudama	30.000	30.000
26	Odvoz i deponovanje smeća	36.000	36.000
27	Rashodi iz ranijih godina	25.000	25.000
28	Ostali indirektni troškovi	73.880	74.230

Troškovi u direktnoj i indirektnoj **funkciji** proizvodnje i emitovanja programa za 2022. godinu projektovani su u iznosu od **5.462.650** EUR. **Direktni troškovi** su planirani u iznosu **3.912.420** EUR, dok su **indirektni troškovi** planirani u iznosu **1.550.230** EUR

Najveće učešće u direktnim troškovima imaju troškovi TV prava za sportske događaje, filmove i serije, troškovi dramskog programa, troškovi angažovanja spoljnih saradnika, službena putovanja, zakupi, audio i video linije, vijesti i tv prava EBU, troškovi autorskih prava itd.

Troškovi audio i video linija koji su bili planirani za 2022. godinu u iznosu 255.000 EUR., prethodno predloženim realokacijama, koje je Savjet usvojio, su povećani na 285.000 EUR. Do rasta projekcije ovih rashoda dolazi zbog povećanog obima sportskih prenosa i otkupa tv prava prevashodno za utakmica fudbalske reprezentacije Crne Gore. Troškovi audio i video linija po pravilu prate i rast troškova po osnovu sportskih tv prava. U strukturi troškova audio i video linija najveći iznos pripada sportskim takmičenjima, ali i za unilateralne transmisije za emisije iz zimskih i ljetnjih centara, vanredne događaje, izbore itd.

Projektovani troškovi tv prava za sportske događaje u 2022. godini su povećani na iznos od 1.015.000 EUR. Naime, RTCG je obezbijedila šestogodišnji ugovor za utakmice reprezentacije Crne Gore što je prethodno predloženim realokacijama i usvojeno.

Troškovi vijesti i tv prava EBU odnose se na troškove članarine EBU i EVN/PNN, evrovozijsku razmjenu programskih sadržaja i bili su planirani na nivou od 226.000 EUR. Ovim izmjenama Finansijskog plana predlaže se njihovo povećanje na iznos od 255.000 EUR, zbog rasta kursa švajcarskog franka (CHF) u odnosu na Euro.

Takođe su povećana izdvajanja na doradama programa i tehničkim uslugama zbog

povećanog broja sportskih prenosa reprezentacija za koje koristimo eksterne usluge u vidu grafike i statistike, novih vizuelnih rešenja za meteo, kao i novih najavnih špica.

Važno je napomenuti da se u tabeli direktnih troškova ne nalazi stavka koja se odnosi koprodukciji nezavisnu produkciju (u dosadašnjim finansijskim planovima se nalazila) što ne znači da je RTCG odustala od ulaganja u koprodukciju i nezavisnu produkciju, već se radi o promjeni računovodstveno-finansijskog tretmana ovih kategorija troškova. Naime, u skladu sa zahtjevima standarda MRS 38, ulaganja u koprodukciju i nezavisnu produkciju je potrebno priznati kao nematerijalnu imovinu, a kao takva se ne može priznati kao direktni trošak, već kao sredstvo (imovina) RTCG. Ista su ovim rebalansom prikazana u tabeli Plan potrebnih investicija.

U tabeli Indirektnih troškova smo dodali i novu stavku pod nazivom revizija i ostale eksterne finansijske usluge, a koja osim revizije finansijskih iskaza (završnog računa) obuhvata i troškove procjene materijalne i nematerijalne imovine, kao i troškove usluga na izradi nove organizacije i sistematizacije radnih mjesta i ostale eksterne usluge koje nijesu direktno vezane za proces proizvodnje programa. Naime prema sugestijama revizorskog odbora, predviđeno je povećano izdvajanje za troškove eksterne revizija za koju je procijenjeni iznos u visini od oko 15.000 EUR. Takođe su prema zahtjevima eksterne revizije, ali i realnim potrebama RTCG, planirana sredstava na iznos do 20.000 EUR za potrebe procjene materijalne i nematerijalne imovine RTCG (zgrada, oprema, nematerijalna imovina - arhivska građa itd), kao i za potrebe procjene violine „Joseph Guarnerius“. Ovako planirani iznosi za procjenu imovine je iz razloga što je još uvijek nepoznanica da li će se procjena violine „Joseph Guarnerius“ moći uraditi u Crnoj Gori ili će se morati angažovati neki stručnjak iz oblasti istorije umjetnosti, muzičar i slično iz inostranstva. Takođe zbog predstojeće sistematizacije koja podrazumijeva zahtjevan rad na optimizaciji, kako poslovnih procesa tako i svakog radnog mjesta, planira se izdvajanje za eksterne usluge po tom osnovu u iznosu od cc 62.000 EUR.

Zbog rasta cijena materijala, energenata kao i pojedinih usluga predviđena su i povećanja pojedinih kategorija indirektnih troškova i to materijala, rezervnih djelova, energenata itd. Takođe je potrebno dodatno nabaviti i Instalacioni telekomunikacioni materijale za potrebe tehnike.

TEKUĆE I INVESTICIONO ODRŽAVANJE

Tabela 7 Tekuće i investiciono održavanje

	Vrsta troškova	PLAN	REBALANS
		2022	2022
1	2	3	4
	UKUPNO	1.568.000	2.442.150
1	Troškovi održavanja građ.objekta i adaptacija prostora	642.650	812.650
2	Troškovi održavanja i suporta tehnol.opreme	800.850	827.500
3	Troškovi održav.postr.i opreme RTV doma, video nadzor, rasvjeta	65.000	65.000
4	Dorada portala i nadogradnja sistema - OTT platforma sa pratećim servisima	-	621.000
5	Troškovi održavanja vozila i GPS	14.000	16.000
6	Ostali troškovi	45.500	100.000

Ukupni troškovi za tekuće i investiciono održavanje u 2022. bili su planirani u iznosu od 1.568.000 EUR, izmjenama finansijskog plana ovi rashodi se povećavaju na **2.442.150** EUR. Ovi troškovi obuhvataju troškove održavanja i suporta tehnološke opreme, zatim rashode za održavanje i adaptaciju građevinskog objekta, troškove održavanja postrojenja i opreme RTV doma, kao i troškove održavanja vozila.

U 2022. godini je neophodno obezbijediti sredstva koja se odnose na adaptaciju kancelarijskog prostora, zamjenu kopelit stakala na stepeništima, hidroizolaciju, zatim za bravarske i molerske radove itd. S obzirom da su u ranijim godinama ulaganja u održavanje zgrade i prateće infrastrukture bila nedovoljna ove godine je za te namjene opredijeljeno **812.650** EUR.

Adaptacijom kancelarijskog prostora predviđeno je adaptiranje i proširenje radnog prostora za Portal na 4. spratu kako bi se dobila velika integrisana redakcija, u kojoj bi se u budućnosti smjestila i redakcija za socijalne mreže i OTT. Pored toga, planirani su radovi na 3. spratu kao nastavak radova na adaptaciji radijskog prostora. Planirana je i rekonstrukcija postojeće recepcije na ulazu u zgradu, i najveći projekat formiranje galerije/multimedijalne sale na prvom spratu, u dijelu hola iza studija 1, gdje bi se dobio multifunkcionalni moderni prostor, prvenstveno prilagođen galerijskom izložbenom prostoru. Za navedene radove je neophodno obezbijediti sredstva u iznosu od 500.000 EUR. Za potrebe hidroizolacije planirana su sredstva u iznosu od 30.000 EUR kako bi se riješio problem vodopropusnosti krovnih ploča na pojedinim mjestima. Zatim za zamjenu kopelit stakla (za dva stepeništa) opredijeljeno je 100.000 EUR posebno iz razloga što stakla uz stepeništa pored TV i radijskog lifta, a koja su dotrajala, tokom kišnih ili vjetrovitnih dana propuštaju velike količine vode i/ili vjetra u

objekat. Zamjena bravarija (staklenih stijena) koja podrazumijeva zamjenu dotrajalih staklenih površina, posebno sa sjeverne strane, a u skladu sa preporukama iz energetskog audita planiran je iznos od 50.000 EUR. Zatim za zamjenu spuštenih plafona koji podrazumijeva zamjenu dotrajalog Hunter Douglas plafona, na mjestima gdje predstavlja bezbjednosni ili estetski problem u prostoru sa Armstrong AMF plafonima u iznosu od 50.000 EUR. Nadalje za sanaciju mokrih čvorova (po šest kabina na drugom i trećem spratu) planiran je iznos od 15.000 EUR. Za zamjenu ograde, koja je zarđala i dotrajala, na velikoj terasi prema Bulevaru revolucije planiran je iznos od 15.000 EUR. Za ostale manje radove na održavanju, a koji se odnose na svakodnevna održavanja RTV doma, kao što su molersko farbarski radovi, bravarski i slični zanatski radovi koji se sprovode u skladu sa potrebama, odnosno kvarovima planiran je iznos od 52.650 EUR.

Troškovi namijenjeni za održavanja i suporta tehnološke opreme planirani su u iznosu od **827.500** EUR. Naime, projektom digitalizacije i modernizacije proizvodnih kapaciteta u značajnoj mjeri su mogućnosti RTCG za proizvodnju kredibilnih programskih sadržaja podignuti na značajno veći nivo. U tom smislu je neophodno obezbijediti sredstva namijenjena za podršku ključnih dijelova sistema u reportažnim kolima, televiziji i radiju, kao i sredstva za preventivno održavanje, monitoring i kontrolu parametara DATA centara. Za normalan rad sistema neophodna je kontinuirana podrška, održavanje i update-i sistema od strane proizvođača opreme i software-a. Standardna podrška za sisteme određuje se godišnjom stopom od 10-15% vrijednosti sistema. Kako bi to bio ogroman trošak za RTCG, odlučili smo se da tražimo produženje podrške samo za najvažnije sisteme, a da ostale probleme rješavamo sami ili nabavkom dijelova onda kada se problem desi, čime postizemo značajne uštede na godišnjem nivou. Iznos planiran za podršku i održavanje TV sistema iznosi 330.000 EUR, dok je za održavanje Sistema za proizvodnju vijesti planiran iznos od 158.000 EUR. Za podršku i održavanje radijskog sistema planiran je iznos od 89.000 EUR. Za potrebe održavanja DATA centra predviđen je iznos od 42.350 EUR. Troškovi za održavanje opreme i podršku sistemu u reportažnim kolima HD5 i HD6 su planirani na iznos od 190.000 EUR. Iznos od 18.000 je namijenjen za održavanje poslovnog informacionog sistema namijenjenog za finansije, komercijalu, marketing, produkciju i druge službe.

Za troškove održavanja postrojenja i opreme RTCG namijenjena su sredstva u iznosu od **65.000** EUR, a odnose se na održavanje elektro instalacija i elektro tabli (16.000 EUR), održavanje čilera (25.000 EUR), cirkulacionih pumpi (4.000 EUR), liftova (5.000 EUR), održavanje video nadzora (4.000 EUR), održavanje klima uređaja i servisiranje klima i fen kol aparata (8.000), kao i za održavanje PP aparata (3.000 EUR).

Predloženim izmjenama Finansijskog plana za 2022. godinu je uvedena nova stavka s obzirom na karakter ulaganja, a odnosi se na doradu portala i OTT platformu sa pratećim servisima. Iznos od 8.000 EUR se odnosi na doradu Portala, koja će portal učiniti dostupnim i na ćirilicom pismu. Takođe je planirano unapređenje i nadogradnja sistema u smislu da se uvodi nova OTT platforma sa pratećim servisima, kao medijska usluga koja omogućava distribuciju sadržaja putem online platformi koji nudi striming medija kao samostalan proizvod. Takođe obuhvata i video na zahtjev (VoD – video on demand), ali se odnosi i na audio strimovanje, servise za razmenu poruka ili rešenja za glasovne pozive zasnovana na internetu. OTT usluge zaobilaze tradicionalne kanale za distribuciju medija kao što su telekomunikacione mreže ili

provajderi kablovske televizije. Sve dok je dostupan pristup internet konekciji — bilo lokalno ili preko mobilne mreže — biće omogućen pristup kompletnoj usluzi u željeno vrijeme, sa bilo kog “pametnog” uređaja. OTT je budućnost distribucije tv i radijskih sadržaja. Ovogodišnji planirani iznos je namijenjen za pokretanje čitavog sistema, programiranje, stvaranje arhitekture i početak emitovanja. Ovaj proces je kontinuiran, s tim, što je najkompleksniji i zahtijeva najveća izdvajanja sredstava na samom početku.

Ostali troškovi su planirani na ukupan iznos od 100.000 EUR. S obzirom na lošu mrežnu infrastrukturu, koja nije dio produkcionog sistema, već računarske mreže koja obuhvata kancelarije, planiran je budžet za rešavanje tog problema. S obzirom na planove za adaptaciju kancelarijskog prostora, planirano je da ovi radovi prate jedni druge. Takođe je na ovoj stavci predviđeni i troškovi za projektovanje, nadzor i slične usluge nad građevinskim i ostalim radovima, kao i nad radovima za mrežnu infrastrukturu itd.

AMORTIZACIJA

Tabela 8 Amortizacija

	Vrsta troškova	PLAN	REBALANS
		2022	2022
1	2	3	4
	AMORTIZACIJA	3.100.000	3.015.000

Izvor: Služba finansija

Troškovi **amortizacije**, koji su bili planirani u iznosu od 3.100.000 EUR, predloženim izmjenama finansijskog plana se procjenjuju na **3.015.000 EUR** od čega se na iznos amortizacije donirane opreme odnosi **2.515.000 EUR**. Međunarodnim računovodstvenim standardima, Zakonom o računovodstvu, Kontnim okvirom i normativnim aktima RTCG, sredstva za digitalizaciju evidentirana su u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardom MRS 20 i imaju karakter državnih davanja. Standardom je propisano da se državno davanje koje se odnosi na imovinu iskazuje u bilansu stanja kao odloženi prihod, a prihod po osnovu davanja priznaje se u toku vijeka trajanja, odnosno amortizacije sredstava, kroz prihod u iznosu amortizacije. Sredstva su dakle prvo knjižena kao odloženi prihod, koji se evidentira u bilansu stanja, a ne u bilansu uspjeha. Tako da se ona prikazuju i na prihodnoj strani kao prihod u iznosu amortizacije digitalne opreme (u okviru Ostalih prihoda), tako i na rashodnoj strani kao amortizacija sredstava za digitalizaciju, što je i prikazano u Finansijskom planu za 2022. godinu. Takođe je u 2022. godini, a u što kraćem roku potrebno izvršiti procjenu imovine, kako materijalne tako i nematerijalne, što može dovesti do promjena i u iznosu procijenjenih troškova amortizacija za 2022. godinu.

PLAN POTREBA ZA INVESTICIONIM ULAGANJIMA ZA 2022.

U nastavku je dat predlog potreba za investicijama u 2022. godini.

Tabela 9

Red.br.	Investicije	Iznos u €
1	Oprema (računari, printeri, skeneri, kopir aparati, led televizori, klime, encoder, laptop, multimedijalni uređaji, radijski snimaci itd)	163.350
2	Kancelarijski namjestaj i oprema	58.000
3	Studijska oprema - Motorizovana kamera za studio, monitori, Analizator	220.000
4	Mobilna tehnika	139.000
5	Energetika i rasvjeta	10.500
6	Broadcast IT	24.500
7	Softver za montažu MMC	22.000
8	Upgrade video matrice	103.000
9	Radijska tehnika	42.000
10	Centralizovani storage	120.000
11	Vozila (tri električna vozila) preko 60 KW	120.000
12	Putnički kombi sa devet mjesta	40.000
13	Nabavka brzih punjaca za električna vozila	35.000
14	Nabavka i ugradnja čilera	120.000
15	Nabavka video nadzora	45.000
16	Nabavka mobilnog agregata	45.000
17	Dodatna redundansa za emitovanje programa	117.500
18	Nabavka tonske opreme	28.000
19	KSC upgrade serveri	11.000
20	Nadzor građevinskih radova nad zgradom za potrebe zaposlenih	85.000
21	Ostalo	45.000
22	Softver za OS sa pratećom opremom	5.000
23	Softver za Teams/google met / srt stream	3.400
24	Orbiter za kameru	14.000
25	Digitalizacija arhiva	290.000
26	Studijska oprema - Video zid za veliki studio	420.000
27	Nezavisna produkcija i koprodukcija	360.000
28	Isporuka i instalacija novog sistema za dojavu pozara	85.000
29	Nabavka PTZ kamere za radijski studio	11.500
	Ukupno 1-29	2.782.750

U 2022. godini planiran je nastavak nabavke električnih automobila, kao i punjač za brzo punjenje. S obzirom na duge rokove isporuka ovakvih vozila, prve značajne efekte uštede goriva očekujemo u 2023.godini. U toku 2022. godine planirana je nabavka 3 električna automobila snage od po 60 i više KW, kao i putničkog kombija sa devet mjesta. Kako na tržištu ne postoji putnički kombi na električni pogon zadovoljavajućeg dometa/kapaciteta baterije, pa se inicijalna nabavka 4 električna putnička automobila za potrebe prevoza ekipa sa dometom

do 300 km na punoj bateriji, modifikovana na 2 nabavke – nabavka 3 putnička električna automobile i jednog kombi vozila sa 9 sjedišta (7+2). Ukupan iznos za ove nabavke nije mijenjan.

Sistem za grijanje i hlađenje trenutno funkcioniše sa samo jednim čilerom, rezervni je otkazao i nije ga moguće popraviti zbog neisplativosti takvog pristupa, starosti i nedostupnosti djelova.

Nabavkom tonske opreme za kompleksne projekte van zgrade RTCG, koji se ne realizuju reportažnim kolima, omogućavamo ekipama svu neophodnu infrastrukturu za visokokvalitetno snimanje tona na terenu za dokumentarne i igrane programe. Isti je slučaj sa nedostajućom opremom za terensku rasvjetu.

U okviru planova za nabavku studijske opreme, najveći planirani iznos je za robotizovanu kameru koja ima punu slobodu kretanja i programiranja kompleksnih pokreta za potrebe standardizacije realizacije emisija formatskog tipa.

Planirana je nabavka mobilnog agregata, koji se godinama iznajmljuje za sve veće projekte koji se realizuju na terenu – kapacitet agregata je planiran tako da može podržati produkcija reportažnim kolima na lokaciji koja ima nepouzdanu ili uopšte nema dostupnu isporuku električne energije, ili obezbjeđivanje seta za snimanje napajanjem za sve potrebne uređaje, uključujući sva rasvjetna tijela, kao najveće potrošače. Agregat će biti takvih performansi da će biti tih, te će omogućavati tonska snimanja u blizini lokacije na kojoj se nalazi, što je od krucijalnog značaja za igrani program.

Umjesto nabavke Telefonski hibridi za SIP protocol planirali smo Upgrade video matrice – S obzirom na brzi razvoj 5G tehnologije, procijenjeno je da je bolje da se ovaj projekat odloži, i iskoristi razvoj novih tehnologija za još fleksibilnija i jeftinija rješenja u budućnosti, a da se nova preusmjeri na nadogradnji glavne video matrice, s obzirom na veliko povećanje izvora signala koje primamo putem mobilnih mreža, posebno imajući u vidu izborne procese koji slijede krajem tekuće godine.

Početak emitovanja parlamentarnog kanala, smanjena je redundansa sistema za emitovanje, pa je planiran dodatni set opreme za punu redundansu (rezervno emitovanje) tv programa. Emitovanje programa se smatra kritičnom tačkom te se obezbjeđuje rezervom koja emituje program paralelno sa glavnim sistemom i u slučaju bilo kakvog problema na glavnom, emitovanje se nastavlja na rezervnom kanalu, bez prekida. Redudantni sistem za emitovanje programa prilagođen je izmjenjenim uslovima na tržištu. Prethodna estimacija pravljena u septembru prošle godine za potrebe plana za 2022. Ovaj sistem je nophodna kao tzv “vruća” rezerva u slučaju problema u emitovanju bilo kog od 4 televizijska kanala.

U okviru nabavki za mobilnu tehniku, najznačajniji dio budžeta je opredjeljen za nabavku ENG kamera kako bi se zamijenili setovi nabavljeni prije 10 godina koji su već u dosta u upotrebi i u lošijem stanju i imaju višestruko veći broj radnih sati od predviđenih životnim vijekom kamere.

Nabavke u radijskoj tehnici treba da omoguće još bolju povezanost mobilnih ekipa, korišćenjem istih tehnologija koje su se odlično pokazale nakon realizacije projekta

modernizacije tehnoloških kapaciteta ovog medija. U tom cilju potrebno je izvršiti nabavku PTZ kamera za radijski studio 1 za bolju pokrivenost emisija iz radijskog studija.

U dijelu obezbjeđenja imovine RTCG konstatovano je da je sistem video nadzora u jako lošem stanju, te je planirana izrada projekta za video nadzor i nabavka neophodne opreme kojom bi se zamijenila postojeća.

S obzirom na potpisan ugovor o prenosu mečeva i praćenju muške seniorske fudbalske reprezentacije, odnosno proizvodnju domaćih mečeva u funkciji Host broadcaster-a, neophodno je da imamo orbiter i steady cam. Nabavka orbitera je planirana za ovu godinu, jer ne postoji mogućnost iznajmljivanja istog, a steadycam bi bio iznajmljen za jedinu preostalu utakmicu do kraja godine, a nabavka istog bi bila planirana budžetom za 2023. Ova oprema se može koristiti i na ostalim projektima.

Izmjenama plana investicija predviđena je i nabavka LED zida za potrebe velikog studija što će vizuelni efekat i grafička rješenja iz velikog studija dići na nov, i viši nivo i omogućiti bolju prezentaciju tehničkih mogućnosti novog sistema. S obzirom na trendove i korisnost velikog video zida, planirana je nabavka 60m2 led video zida sa većim pixel pitch-om (jeftinije rješenje u odnosu na informativni studio jer površina i visina velikog studija to dozvoljavaju – veliki studio plan 1,9 mm, informativni studio 1,6 mm) sa svom neophodnom pratećom opremom koja će omogućiti da se na tom video zidu prikazuju video signali iz postojećeg sistema.

Takođe izmjenama plana potrebnih investicija predviđena je i Digitalizacija arhiva kao prvi korak u prebacivanju najugroženijih medija na nove, digitalne nosače. Početak projekta čuvanja nacionalnog kulturnog i istorijskog dobra što će omogućiti da se arhivska građa, vrijedni tonski i video zapisi čuvaju u digitalnom formatu, a nakon toga je neophodno izvršiti i njihovu evidenciju u poslovnim knjigama RTCG-a.

ZAKLJUČAK

Izvori sredstava za finansiranje RTCG utvrđeni su Zakonom o nacionalnom javnom emiteru. Zakonom o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore je regulisano da se iz budžeta Crne Gore za ostvarivanje osnovne djelatnosti RTCG, preusmjeravaju sredstva na godišnjem nivou u visini od 0.3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike.

Iako u poslednjem periodu poslujemo po modelu koji se zasniva na principima: stabilnosti, nezavisnosti, adekvatnosti i predvidivosti, predlogom Fiskalne strategije Crne Gore za period 2021-2024. godine koju je usvojila Vlada CG, predloženo je ukidanje procentualnih budžetskih izdvajanja. Ukoliko se usvoji ovo rješenje iz pomenute strategije, to bi moglo proizvesti negativne posledice po ukupno finansiranje RTCG. Poseban rizik bi moglo da predstavlja i ugrožavanje uredničke, finansijske i institucionalne nezavisnosti RTCG, što bi bilo u suprotnosti sa članovima 15. i 16. Zakona o nacionalnom javnom emiteru kojima je garantovana programska nezavisnost i nezavisnost novinara.

Ukupno planirani prihodi RTCG u 2022. godini iznose 20.149.800EUR, od čega prihodi za redovno poslovanje iznose 17.634.800 EUR, dok se na prihode po MRS 20 odnosi iznos od 2.515.000 EUR. Dominantni izvor u ukupno planiranim sredstvima predstavljaju transferisana sredstva iz Budžeta Crne Gore. Stabilnost, izvjesnost i redovna dinamika priliva ovih sredstava su garant stabilnosti u poslovanju RTCG, koji presudno utiče na realnost plana prihoda RTCG.

Programski ciljevi i ambiciozni programsko produkcionni planovi, značajna ulaganja u prateću infrastrukturu kao podršku cjelokupnom poslovanju su u značajnome povećali plan rashoda za 2022.godinu, što nameće obavezu RTCG da bude objektivan, nepristrasan i istinski javni servis svih građana.

Kao što je već ranije napomenuto RTCG posluje u od sticanja nezavisnosti u nikada neizvjesnijem ambijentu, koji je izazvan i lokalnim i globalnim eksternim faktorima. Naprijed navedeno, dovodi do značajnih teškoća u kreiranju i realnosti ostvarenja Finansijskog plana, pri čemu će sve kategorije prihoda i rashoda biti podložne promjenama u zavisnosti od daljeg razvoja okolnosti, kako onih izazvanih epidemijom tako i onih nastalih neizvjesnošću ekonomskih parametara i globalnom nestabilnošću

I u ovakvim uslovima RTCG će nastojati da racionalnim poslovanjem, postizanjem ušteda na svim vrstama troškova obezbijedi nesmetano funkcionisanje, proizvodnju i emitovanje kredibilnih programskih sadržaja za gledaoce. Redovno izmirenje obaveza prema zaposlenima, državi, bankama i dobavljačima, uz neometano odvijanje procesa proizvodnje i emitovanja programa predstavlja prioritet u poslovanju RTCG za 2022. godinu.

Generalni direktor RTCG

Boris Raonić , s.r.